

Ryszard Górski

Współpraca naukowa IBL z zagranicą w latach 1971-1975

Biuletyn Polonistyczny 17/53, 21-31

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KONTAKTY INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH Z ZAGRANICĄ

WSPÓŁPRACA NAUKOWA IBL PAN Z ZAGRANICĄ
W LATACH 1971 — 1975

Instytut Badań Literackich PAN od początku istnienia rozwija współpracę z zagranicznymi placówkami naukowymi. W ciągu ponad 25-letniej jego działalności współpraca ta przechodziła różne koleje i przybierała różne formy. O ile w pierwszych latach miała często charakter dość przygodny i ograniczała się do działań organizowanych w dużej mierze na zasadzie indywidualnych kontaktów między poszczególnymi badaczami Instytutu a przedstawicielami różnych zagranicznych instytucji naukowych, o tyle z czasem zaczęła przybierać formy bardziej instytucjonalne i rozwijać się w oparciu o długoletnie umowy - stała się bardziej planowa. Wiązało się to m.in. z realizacją przez Instytut ogólnych zasad polityki PAN w dziedzinie współpracy naukowej z zagranicą, z tendencją do ujmowania jej w ramy długofalowych działań i poczynań sprecyzowanych w odpowiednich umowach dwustronnych. Zasadnicze kierunki i tematy badań, jak i inne formy współpracy, określały umowy Akademii, podpisywane zwykle na kolejne pięciolecia z akademiami innych krajów. Umowy te były podstawą do zawierania porozumień bardziej szczegółowych, dotyczących dwustronnej współpracy poszczególnych placówek PAN i wyżej wymienionych akademii.

Na tych zasadach została zorganizowana i rozwija się współpraca PAN z naukowymi instytucjami krajów socjalistycznych. Nieco inaczej układa się ta współpraca z placówkami innych krajów: nadal ma często charakter okazjonalny i doraźny, sprowadzając się do kontaktów z indywidualnymi badaczami, ich udziału w niektórych imprezach i przedsięwzięciach IBL PAN bądź odwrotnie.

Kolejne umowy o współpracy naukowej PAN z akademiami krajów socjalistycznych - obejmujące m.in. problemy nauki o literaturze - przyczyniły się do wyraźnego uporządkowania działań w tej dziedzinie podległych jej instytutów, w tym IBL, do planowego rozszerzenia i rozwoju ich kontaktów z zagranicą. Na tej podstawie doszło do zawarcia między odpowiednimi specjalistycznymi instytutami tych krajów dwustronnych porozumień, konkretyzujących problematykę i tematy badawcze, z uwzględnieniem zarówno wspólnych zainteresowań, jak i potrzeb wynikających z planów naukowo-badawczych stron, a także możliwości i środków będących w ich dyspozycji. Umowy te nie tylko formułowały możliwy do wykonania program wspólnych prac, ale stawały się też ważnym czynnikiem w realizacji planu naukowego każdej ze stron.

Fakt ten jest widoczny szczególnie w ostatnich czterech latach, w okresie wykonywania zadań planu naukowego na lata 1971-1975, kiedy to nastąpiło m.in. znaczne ożywienie współpracy naukowej Instytutu Badań Literackich PAN z zagranicą. Widać je zarówno w rozszerzeniu kontaktów z placówkami krajów socjalistycznych, w intensyfikacji tradycyjnej już z nimi współpracy, jak i w nawiązaniu jej z instytucjami naukowymi bądź badaczami z innych krajów.

Współpraca ta obejmuje różne zakresy i płaszczyzny działania, co znajduje wyraz w:

1. wymianie informacji naukowej między IBL PAN a pozostającymi z nim w jakichkolwiek kontaktach zagranicznymi placówkami naukowymi;
2. wymianie publikacji i wydawnictw z zakresu nauki o literaturze między Biblioteką IBL PAN a analogicznymi instytucjami z zagranicy;
3. wymianie stypendystów i pracowników naukowych, umożliwiającej zapoznawanie się z wynikami badań drugiej strony, prowadzenie własnych pod kierunkiem wybitnych specjalistów, poszukiwania biblioteczne i archiwalne;
4. uczestnictwie przedstawicieli zagranicznych placówek naukowych w sesjach i konferencjach organizowanych w Polsce przez IBL PAN i odwrotnie, badaczy Instytutu w imprezach odbywających się za granicą;
5. autorskim udziale badaczy zagranicznych i przedstawicieli współpracujących z IBL PAN placówek zagranicznych w jego pe-

riodykach i wydawnictwach oraz odwrotnie, pracowników Instytutu w prasie i publikacjach zagranicznych;

6. organizacji wspólnych, przewidzianych w porozumieniu między IBL PAN a danym instytutem zagranicznym, konferencji poświęconych uprzednio ustalonej problematyce;

7. wydawaniu publikacji przedstawiających efekty wspólnie prowadzonych badań, m.in. materiały z w/w konferencji.

Wymianą informacji z zagranicą zajmuje się specjalna pracownia informacji naukowej Instytutu. Wydaje ona kwartalnik „Biuletyn Polonistyczny”, który przynosi wyczerpującą informację o bieżącym aktualnym życiu naukowym ogólnopolskiego środowiska polonistycznego. Dołączane do każdego zeszytu noty omawiają i prezentują aktualny stan polonistycznego posiadania naukowego, wszystkie ważniejsze pozycje z dorobku nauki o literaturze. Fakt, iż redakcja uwzględnia działania nie tylko IBL PAN, ale całej polonistyki w kraju, zasługuje w tym kontekście na szczególne podkreślenie. Ze względu zaś na to, iż „Biuletyn Polonistyczny” dociera nie tylko do ośrodków i bibliotek w kraju, lecz w dużej ilości (prawie 50% nakładu) trafia w drodze wymiany za granicę, spełnia on funkcje i informatora, i propagatora w innych krajach osiągnięć polskiej nauki o literaturze.

Przy okazji warto wspomnieć o innych świadczeniach z tego zakresu zarówno pracowni informacji naukowej, jak i innych pracowni Instytutu, a to o licznych kwerendach bibliotecznych, bibliograficznych i dokumentacyjnych przeprowadzanych na użytek partnerów zagranicznych.

Wymianą książek i wydawnictw z zagranicą zajmuje się Biblioteka IBL PAN. W tej działalności na podkreślenie zasługuje fakt, iż akoja ta od lat prowadzona jest systematycznie i że zasięgiem jej objętych jest wiele placówek w różnych krajach, nie tylko europejskich. Prowadząc wymianę na zasadzie wzajemnych korzyści, Biblioteka potrafiła uzupełnić swoje zbiory nieosiągalnymi lub trudnymi do zdobycia w inny sposób pozycjami. Jednocześnie wykorzystano ją jako okazję do propagandy za granicą wartościowej literatury polskiej i naukowej książki polonistycznej, do zainteresowania tą książką zagranicznych bibliotek, do rozbudowy w nich działu poloników. Należy podnieść, iż nie ograniczono się w tej mierze jedynie do spełniania życzeń i zgła-

szanych zapotrzebowań zagranicznych, ale sama Biblioteka inicjowała i nawiązywała kontakty z placówkami zagranicznymi.

Ważne miejsce we współpracy naukowej z zagranicą zajęła wymiana stypendystów i pracowników naukowych. Przybrała ona wyraźnie na sile w ostatnim czteroleciu. Instytut Badań Literackich ma do odnotowania i w tej dziedzinie niezaprzeczalne sukcesy. W tych latach potrafił przyjąć, zorganizować pobyt w Polsce, a przede wszystkim zapewnić pomoc, opiekę i konsultację naukową - nadto w licznych przypadkach kontakty i możliwość współpracy z własnymi badaczami - wielu uczonym z zagranicy, polonistom i sławistom, historykom i teoretykom literatury, językoznawcom itd. Byli wśród nich zarówno wybitni specjaliści, jak młodzi badacze, odbywający staż naukowy w Instytucie. Reprezentowali zarówno kraje, z których instytucjami PAN i IBL posiadają odpowiednie umowy o współpracy naukowej, jak i państwa, z którymi kontakty rozwijają się na innych zasadach. Dość podać liczby, aby unaocznić skalę świadczeń Instytutu Badań Literackich PAN w tym zakresie: nie licząc udziału przedstawicieli nauki zagranicznej w zebraniach i konferencjach Instytutu, uczestniczących na zaproszenie i koszt organizatora, w roku 1971 przebywało w IBL PAN 38 osób, w r. 1972 - 21, w r. 1973 - 29; w zebraniach i konferencjach naukowych w r. 1971 uczestniczyło z zagranicy 18 uczonych, w r. 1972 - 25, w r. 1973 - 12.

Gdy chodzi o kontakty realizowane w drodze wymiany i stypendiów, lista zainteresowanych krajów jest bardziej zróżnicowana. Jest to zrozumiałe, ponieważ chodziło w tym wypadku nie tylko o instytucje mające specjalne porozumienie z IBL PAN, ale i o placówki, których współpraca z Instytutem bywa czasem przygodna i ograniczona do tej jednej formy. Ostatnie stwierdzenie dotyczy przede wszystkim krajów kapitalistycznych (m.in. USA), gdyż współpraca z krajami socjalistycznymi rozwija się na innych, omówionych wyżej, zasadach. Nic dziwnego, że wśród osób odwiedzających Instytut dominują przedstawiciele tych właśnie krajów, co jest jeszcze bardziej widoczne, gdy chodzi o uczestników zebrań i konferencji. Jest to również następstwem funkcjonowania w tych krajach silnych ośrodków polonistycznych, utrzymujących od lat bliskie więzi z IBL PAN, istnienia problematyki stanowiącej przedmiot wspólnego zainteresowania polonistów i sławistów, konieczności realizacji wspólnie, w ramach współpra-

cy dwustronnej, wytyczonych zadań oraz przekonania, że bez tej współpracy ich rozwiązanie i wykonanie jest daleko trudniejsze i bardziej odległe w czasie. Jako jeden z przykładów można wymienić imprezy organizowane przez Instytut z racji badań nad słowiańską metryką porównawczą, w których aktywny udział biorą badacze z ZSRR i krajów demokracji ludowej. Innym świadectwem są poczynania w zakresie semantyki i struktury tekstu, których efektem był między innymi, wydany przez IBL PAN na VII Międzynarodowy Kongres Sławistów w roku 1973 tom studiów. Kontynuacją działań Instytutu w obu wymienionych przykładowo dziedzinach są organizowane w roku bieżącym dwie konferencje z udziałem krajów socjalistycznych: "Słowiańska metryka porównawcza" (27-29 V 1974), "Struktura tekstu i semantyka języka" (26-29 IX 1974).

Podobnie przedstawia się sytuacja w dziedzinie wyjazdów zagranicznych pracowników IBL PAN oraz ich udziału w imprezach organizowanych za granicą: większość wyjazdów - to wyjazdy do ZSRR i krajów demokracji ludowej, a także do Francji. Kierunek ten określają zarówno potrzeby szkoleniowe, jak konieczność kontynuowania poszukiwań archiwalnych i materiałowych w bibliotekach oraz archiwach tych krajów, zasobnych w polonico, jak również ciekawe dokumenty dotyczące wzajemnych stosunków i związków literackich. W wyniku tych poszukiwań odnaleziono i wprowadzono do obiegu społeczno-naukowego wiele cennych dokumentów życia literackiego, odkryto wartościowe materiały i źródła do historii literatury polskiej (np. do życia i twórczości A. Mickiewicza).

Równolegle obserwuje się obecność i aktywny udział przedstawicieli Instytutu Badań Literackich w konferencjach i kongresach naukowych odbywających się za granicą. W przypadku imprez w krajach socjalistycznych jest to następstwem konsekwentnej realizacji zawartych porozumień i przyjętych zobowiązań, okazją do prezentacji wyników badań nad uprzednio wspólnie zaprogramowanymi tematami i zagadnieniami. Dzięki temu kontakty te mają charakter stały, a nie doraźny i przypadkowy, jak z innymi krajami, z którymi wymiana ludzi i idei odbywa się na odmiennej zasadzie - w płaszczyźnie kontaktów indywidualnych. Do tych kontaktów IBL PAN przywiązuje dużą wagę, wychodząc z założenia, że stwarzają one szansę popularyzowania za granicą własnych osiągnięć naukowych, dorobku polskiej nauki o literaturze.

W tym kontekście warto wspomnieć jeszcze o jednej formie współpracy, mianowicie o zajęciach prowadzonych przez pracowników Instytutu na uniwersytetach zagranicznych (ostatnio w Holandii przez M.R.Mayenową i M.Głowińskiego) oraz innego rodzaju świadczeniach (np. konsultacje w USA przy tłumaczeniach na język angielski wyboru pism C.Norwida - Z.Łapiński).

Jak wspomniano, najbardziej efektywne formy współpracy naukowej między placówkami zagranicznymi istnieją wówczas, kiedy ta współpraca ma charakter planowy, długofalowy i jest ujęta w odpowiednie porozumienia. W przypadku Instytutu Badań Literackich PAN znalazło to wyraz w jego współpracy z instytucjami naukowymi niektórych krajów socjalistycznych. Zasady tej współpracy określają umowy zawarte przez właściwe akademie. I tak, na podstawie umowy między PAN a AN ZSRR Instytut Badań Literackich podpisał 21 V 1971 r. "Protokół o współpracy naukowej między Instytutem Słowianoznawstwa AN ZSRR a Instytutem Badań Literackich PAN na lata 1971-1974" oraz "Plan ramowy współpracy między IBL i Instytutem Literatury Światowej im. M.Gorkiego AN ZSRR na lata 1971-1973".

Należy podkreślić, że niezależnie od współpracy z wyżej wymienionymi instytutami IBL PAN utrzymywał kontakty z innymi środowiskami naukowymi ZSRR, np. uniwersyteckimi, i z niektórymi placówkami branżowymi spoza AN ZSRR. Dzięki temu nastąpiło znaczne zdynamizowanie współpracy między IBL PAN a instytutami AN ZSRR oraz innymi placówkami radzieckimi: udało się zintensyfikować wymianę informacji i stypendystów, których otoczono lepszą opieką naukową w obu krajach; udało się też zwiększyć autorski udział pracowników Instytutu i wymienionych instytutów radzieckich w pracach zbiorowych i w fachowych czasopismach, co, między innymi, w Polsce znalazło wyraz w 2 zeszycie "Pamiętnika Literackiego" z r. 1973 oraz w publikacjach przygotowanych na VII Międzynarodowy Kongres Słowistów, jak np. "Struktura i semiotyka tekstu", "Ludowość dawniej i dziś".

Ważne miejsce we wspólnych poczynaniach zajęły konferencje. W r. 1972 odbyła się w Moskwie, z udziałem badaczy radzieckich i polskich, konferencja poświęcona roli romantyzmu w literaturze polskiej i rosyjskiej, zorganizowana przez Instytut Słowianoznawstwa i Bałkanistyki AN ZSRR. Jej rezultatem był wydany w Moskwie w r. 1973 tom pt. "Polskiej romantyzm i wstocznosłowian-

skie litieratury", pod redakcją zespołu w składzie: M.Żmigrodzka, A.A.Iliuszyn, A.W.Lipatow, S.W.Nikolski, B.S.Stachiejew, M. Janion. W roku bieżącym odbędzie się w Warszawie (11-12 XI) sesja pt. "Literatura polska i rosyjska przełomu XIX i XX wieku", organizowana przez IBL PAN, w której uczestniczyć będą pracownicy Instytutu Słowianoznawstwa i Bałkanistyki AN ZSRR oraz przedstawiciele innych radzieckich placówek naukowych.

Należy dodać, że w latach 1971-1974 zorganizowano kilka sympozjów i konferencji z udziałem reprezentantów współpracujących instytutów. I tak, w r. 1972 w sesjach pt. "Literatura Polski Ludowej" oraz "Życie i twórczość Władysława Broniewskiego" brał udział przedstawiciele Instytutu Słowianoznawstwa i Bałkanistyki. Wraz z pracownikami Instytutu Literatury Światowej im. Gorkiego uczestniczyli oni w sympozjum UNESCO zorganizowanym w r. 1972 przez IBL PAN. Instytut Badań Literackich pozytywnie ustosunkował się do zgłoszonej przez Instytut Literatury Światowej im. Gorkiego propozycji współpracy i zapowiedział autorski udział w przygotowywanej przez ten Instytut pracy zbiorowej pt. "Wspólne i specyficzne w literaturze krajów socjalistycznych". Instytut odniósł się również przychylnie do ostatnio zgłoszonej sugestii strony radzieckiej, aby zorganizować konferencję na wyżej wymieniony temat.

Nadto pracownicy IBL PAN zostali zaproszeni na dwie imprezy, które odbędą się w Moskwie w grudniu 1974 r., przez Instytut Słowianoznawstwa i Bałkanistyki AN ZSRR, mianowicie na konferencję pt. "Tradycje rewolucyjne a współczesny etap literatury w europejskich krajach socjalistycznych" oraz na sympozjum UNESCO, poświęcone problemom kształtowania się i rozwoju kultur narodowych Słowian.

Natomiast uczeni z ZSRR, oprócz udziału w wymienionej wyżej konferencji "Literatura polska i rosyjska przełomu XIX i XX wieku", na zaproszenie IBL PAN wezmą udział w uprzednio już wspomnianych imprezach: "Słowiańska metryka porównawcza" oraz "Struktura tekstu i semantyka języka".

Również w omawianym okresie ukazały się wydane przez IBL - przy współudziale Zakładu Słowianoznawstwa PAN - trzy tomy studiów traktujących o wojennym oddziaływaniu i wpływie literatury obu narodów, o ich rewolucyjnych tradycjach. Geneza tej imprezy wiąże się z inicjatywą Instytutu Literatury Światowej im. Gor-

kiego w Moskwie, który zaproponował wydanie w obu krajach, w językach rodzimych, publikacji poświęconych tej właśnie tematyce. W latach 1969-1973 ukazały się następujące pozycje przygotowane przez stronę polską: "O wzajemnych powiązaniach literackich polsko-rosyjskich" (Wrocław 1969), "Po obu stronach granicy. Z powiązań kulturalnych polsko-radzieckich w XX-leciu międzywojennym" (Wrocław 1972), "Spotkania literackie. Z dziejów powiązań polsko-rosyjskich w dobie romantyzmu i neoromantyzmu" (Wrocław 1973). Redakcja tych trzech tomów, autorstwa polskich rusycystów i polonistów, z ramienia Instytutu Badań Literackich spoczywała w rękach J. Kamionkowej, A. Piorunowej, K. Sierockiej.

Obecnie wspólnie z ISiB przystąpiono do przygotowania książki zbiorowej pod roboczym tytułem "Powinowactwa. Studia z dziedziny literatury polskiej i rosyjskiej", w której opracowaniu, zarówno autorskim jak redakcyjnym, wezmą udział przedstawiciele obu krajów.

O pozytywnym rozwoju współpracy naukowej między IBL PAN a Instytutami AN ZSRR może świadczyć fakt, iż jeszcze przed upływem terminu podpisanego w r. 1971 protokołu o współpracy między Instytutem Badań Literackich a Instytutem Słowianoznawstwa i Bałkanistyki AN ZSRR Dyrekcja IBL PAN została zaproszona przez ISiB do Moskwy w celu omówienia dotychczasowego stanu współpracy międzyinstytutowej i sformułowania dalszych jej perspektyw. Delegacja w składzie: dyrektor Instytutu Badań Literackich PAN, doc. dr hab. Teresa Skubalanka, i zastępca dyrektora do spraw ogólnych, dr Ryszard Górski, w dniach 15-20 III 1974 przeprowadziła rozmowy z kierownictwem Instytutu Słowianoznawstwa i Bałkanistyki, w wyniku których doszło do podpisania "Protokołu o współpracy naukowej między Instytutem Słowianoznawstwa AN ZSRR a Instytutem Badań Literackich PAN na lata 1974-1979".

W protokole podkreślono z satysfakcją korzystne rezultaty dotychczasowej współpracy naukowej, "która stała się tradycją obu Instytutów", uwypuklono liczne pozytywne doświadczenia i wypracowane formy współpracy. Wytoczono też podstawowe kierunki wspólnych badań (za takie uznano: 1) prawidłowości rozwoju literatur w krajach socjalistycznych w XX wieku; 2) polsko-rosyjskie i polsko-radzieckie związki literackie), których wyniki postanowiono prezentować, dyskutować i podsumowywać na organizowanych co dwa lata przez każdą ze stron sympozjach w Moskwie

i w Warszawie oraz upowszechniać w specjalnych publikacjach przygotowywanych pod wspólną redakcją. Zobowiązano się do wzajemnych konsultacji dla rozwiązywania przez ISiB i IBL problemów mieszczących się w ich profilach naukowych, stałej wymiany informacji, udostępniania swoich czasopism pracownikom obu Instytutów, ułatwiania im udziału w imprezach i konferencjach organizowanych przez jedną ze stron, a oprócz wyjazdów stypendialnych - do delegowania pracowników na staże do ISiB i IBL.

W/w protokół został zatwierdzony przez władze Polskiej Akademii Nauk decyzją nr 62/74 z dnia 16 maja 1974 r. Sekretarza Naukowego.

Ożywioną współpracę rozwija IBL PAN z Zentralinstitut für Literaturgeschichte AN NRD. Opiera się ona na "Planie współpracy naukowej między Zentralinstitut für Literaturgeschichte der Akademie der Wissenschaften der DDR oraz Instytutem Badań Literackich PAN na lata 1972-1975", zatwierdzonym decyzją nr 95/73 Sekretarza Naukowego PAN z dnia 23 V 73 r. Plan ten koncentruje się wokół dwóch podstawowych problemów:

1. dziedzictwo literatury światowej i społeczeństwo socjalistyczne,
2. metodologiczne doświadczenia marksistowskiej teorii i historii literatury.

Tematy zawarte w tych problemach są wynikiem wspólnych zebrań i konferencji organizowanych przez oba Instytuty. W 1972 r. przedstawiciele IBL PAN (M. Janion, M. Żmigrodzka, Z. Jarosiński) brali udział w sympozjum na temat tradycji literackiej społeczeństwa socjalistycznego, natomiast pracownicy ZIL uczestniczyli w r. 1972 w organizowanym przez IBL PAN pod patronatem UNESCO sympozjum pt. "Humanistyczne i społeczne wartości literatur słowiańskich", a także w konferencji poświęconej życiu i twórczości Władysława Broniewskiego. W r. 1973 Instytut Badań Literackich był reprezentowany w Berlinie na sympozjum pt. "Obraz człowieka i społeczeństwa w liryce socjalistycznej" oraz na konferencji poświęconej 125 rocznicy "Manifestu Komunistycznego" i literatury Wiosny Ludów (M. Janion, S. Treugutt). Pracownicy obu Instytutów na w/w sympozjum wygłosili referaty. W sympozjum poświęconym społecznym funkcjom dzieła literackiego (Berlin 2-4 IV 1974) uczestniczyła delegacja IBL PAN w składzie: S. Treugutt, S. Żółkiewski, K. Bartoszyński, J. Lalewicz, M. Baranow-

ska, Z.Jarosiński. Referaty i komunikaty wygłoszone przez S. Żółkiewskiego, K.Bartoszyńskiego i J.Lalewicza spotkały się z wysoką oceną uczestników sympozjum. W listopadzie 1974 r. na konferencji IBL PAN pt. "Literatura polska i rosyjska przełomu XIX i XX wieku" ma być reprezentowany ZIL.

Instytut Badań Literackich zgłosił dwa studia do przygotowywanej przez ZIL pracy zbiorowej traktującej o literaturze antyfaszystowskiej lat wojny. Autorami są N.Janion i J.Święch. Praca ma być ukończona autorsko i redakcyjnie do końca 1974 r.

Strona niemiecka ma wydać w NRD w przekładzie na język niemiecki antologię polskich prac o założeniach metodologicznych w historii literatury i procesie historycznoliterackim.

Badacze ZIL publikują swoje prace m.in. w wydawnictwach IBL. Ukazały się one m.in. w "Pamiętniku Literackim" (1973, z.2), a poza tym znajdują się w księdze obejmującej referaty i komunikaty z konferencji poświęconej W.Broniewskiemu.

Prawidłowo rozwija się wymiana stypendystów i informacji z obu Instytutów. Poza tym IBL PAN współpracuje z Akademię der Künste - z którą to placówką odbywa się m.in. ożywiona wymiana stypendystów. Formy dalszych z nią kontaktów ma sprecyzować odrębny protokół o współpracy między Akademię der Künste a placówkami Wydziału I PAN, który to protokół ma być podpisany przez władze obu Akademii w Warszawie w maju rb.

Na podstawie umowy na lata 1974-1975 między PAN a Akademią Nauk ČSRS, przewidującej jako temat współpracy m.in. literackie związki polsko-czeskie i polsko-słowackie, zostało podpisane porozumienie między Pracownią Badań Literatury Ludowej IBL PAN a analogiczną placówką w Bratysławie. Oprócz wymiany informacji i publikacji Pracownie zobowiązały się do przygotowania w oparciu o dostępne im materiały antologii "Tatrzańskie opowieści zbójnickie", która drukiem ma się ukazać w Polsce. Praca nad antologią została już ukończona, a obecnie prowadzi się rozmowy w celu jej ogłoszenia drukiem przez któreś z wydawnictw warszawskich.

Trzeba ponadto powiedzieć, że aczkolwiek z placówkami innych krajów demokracji ludowej IBL PAN nie zawarł osobnych porozumień, współpraca z nimi rozwija się w oparciu o istniejące ramowe umowy PAN z akademiami tych krajów i nie natrafia na większe trudności. Oczywiście, nie jest ona tak intensywna i

różnorodna jak z instytutami ZSRR i NRD, ale wydaje się, iż w najbliższej przyszłości powinny w tej dziedzinie zajść zmiany na lepsze. Powinna mianowicie nastąpić konkretyzacja współpracy z węgierskimi placówkami naukowymi, a także z instytucjami naukowymi innych krajów.

M.in. na dobrej drodze są też rozmowy z belgijskimi ośrodkami uniwersyteckimi, co może doprowadzić do wydania antologii polskich prac o literaturze renesansu i baroku w Belgii i analogicznej pozycji badaczy belgijskich w Polsce.

Dr Ryszard Górski

WIZYTY NAUKOWE GOŚCI ZAGRANICZNYCH
W INSTYTUCIE BADAŃ LITERACKICH
W LATACH 1967 — 1973

Instytut Badań Literackich prowadzi ożywioną współpracę z zagranicznymi ośrodkami polonistycznymi. Oprócz wspólnych imprez naukowych, do najczęstszych form tej współpracy należą: przyjazdy i wyjazdy pracowników naukowych w ramach tzw. wymiany bezdewizowej (wymiana dotyczy tylko badaczy z krajów socjalistycznych), a także udział uczonych zagranicznych w międzynarodowych konferencjach naukowych.

W omawianym okresie Instytut był współorganizatorem 31 konferencji międzynarodowych, w których wzięło udział ogółem około 130 uczonych z ZSRR, NRD, ČSRS, WRL, Bułgarii, Rumunii, Jugosławii, RFN, Włoch, Anglii, Danii, Szwecji i Francji. Były to konferencje teoretyczno- i historycznoliterackie, a także, w związku z przyłączeniem do IBL pionu językoznawczego, dotyczące lingwistyki. Uczestnicy przybywali bądź na zaproszenie Instytutu, bądź w ramach tzw. wymiany.

Obok krótkotrwałych pobytów z okazji konferencji odnotowano 207 dłuższych przyjazdów naukowych do Instytutu. Gościliśmy uczonych z krajów socjalistycznych (głównie z ČSRS - 58, ZSRR - 43 i NRD - 35 osób). Z krajów kapitalistycznych przebywało w